

Amina Cain

UYGUNSUZLUK

ROMAN

ÇEVİREN: LALE AKALIN

♥ can
çağdaş

AMINA CAIN
UYGUNSUZLUK

Can Çağdaş

Uygunsuzluk, Amina Cain

İngilizce aslından çeviren: Lale Akalın

Indelicacy

İlk (bu çeviride kaynak alınan) baskı: Farrar, Straus and Giroux, 2020

© 2020, Amina Cain

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelahuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6439-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AMINA CAIN
UYGUNSUZLUK

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Lale Akalın

♥can

AMINA CAIN, 1972'de doğdu. Güzel Sanatlar yüksek lisansını Chicago Sanat Enstitüsü Okulu'nda Yaratıcı Yazarlık/Kurgu Yazarlığı dalında yaptı. Lydia Davis, Marguerite Duras, Renee Gladman, Azareen Van der Vliet Oloomi ve Kate Zambreno gibi yazarlardan etkilenen Cain, Chicago'da bir ay süren sanat ve edebiyat festivalindeki etkinliklerin küratörü oldu, Los Angeles Çin Mahallesi'nde düzenlenen söyleşi/konferans programlarına katıldı. Yazarın Kurgusal Yapıtlar Merkezi 2020 İlk Roman Ödülü'nde ve 2021 Dosya Ödülü'nde kısa listeye giren *Uygunsuzluk* dışında *Creature* (Yaratık) ve *I Go To Some Hollow* (Bir Boşluğa Düşüyorum) adlı iki öykü kitabı ile *A Horse At Night: On Writing* (Gecede Bir At: Yazmak Üzerine) adında bir denemesi bulunmaktadır.

LALE AKALIN, 1967'de Ankara Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde lisans, 1970 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde aynı bölümde yüksek lisans eğitimini tamamladı. Hacettepe Üniversitesi, ODTÜ ve İstanbul Üniversitesi'nde öğretim görevlisi ve okutman olarak çalıştı. 2003 yılında, 17 yıl çalıştığı İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'ndaki görevinden emekli oldu. Kitap çevirileri yapmaya, İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda çeviri dersleri vermeye devam ediyor. Çevirdiği kitaplar arasında *Dev Şeftali*; *Matilda* (Roald Dahl), *Yeni Toplum Görüşü* ve *Lanark Raporu* (Robert Owen), *Klara ile Güneş* (Kazuo Ishiguro), *Dersler*; *Hamamböceği* (Ian McEwan), *Diğer Ev*; *Övgü*; *Çerçeve*; *Geçiş* (Rachel Cusk) bulunuyor.

Alex ve Laida'ya

“Sanki olması gereken bir şey beni bekliyormuş gibi...
Kendini bana borçlu olan bir şey bu, bana benziyor,
neredeyse ben. Ama hiç yaklaşmıyor. İstersen adını kader koy.
Çünkü çıkıp onunla buluşmaya çalıştım.”

Clarice Lispector, *The Apple in the Dark*¹

Tarlalarıyla, atlarıyla kırılık yerde olmak, yazmama yardımcı olur diye düşünmüştüm, ama bana göre değil galiba. Kır da yardım da.

Sokakta ise, bütün pencereleri mumlar aydınlatıyor. Düşüncelerimi kâğıda dökemeyince onlara bakıyorum. Alevler bana geleceğimi hatırlatıyor; her şeyi yakıp kül edersem diye korkuyorum. İnsanlar hep aynı dört dükkâna girip çıkıyorlar; dişe dokunur bir şeyler almadıklarını biliyorum. Bu dükkânlara ben girdiğimde sıkılmıştım. Bu tek sokak beni sıkıyor.

İçimden bir şey akarsa eğer, bunun bana ait olduğunu düşünüyorum. Bana ait değil. Pencerelerime yakın yakın geçen atlı arabalar.

Yine tek başına olmak tuhaf. Öğleden sonraları isteğimden de fazlaca geniş alan var. Bir kocam vardı ve onu terk ettim; acaba şimdi nasıl? Artık yazılarım var, ama bir yandan da kendi kendime fazla geliyorum. Kendi ruhumu taciz ediyorum.

Tablolar hakkında yazmak istemiştım, ama resim konusunda ilginç bir şey söyleyebilecek biriymişim gibi görülmedim. Herhangi bir şey söyleyebilecek ve ardından bunu yayımlayacak biri gibi görülmedim. Kocamla birlikte müzeye gittiğimde, orasının temizliğini yapmam

gerektiği hissine kapıldım. Bu işe alışkındım ve belki de bu benim kaderim. Kocamla tanışmadan önce o galerilerin yer döşemelerini defalarca siler, silerdim. Avuçlarımın içi sertleşip kuruyana kadar duvarları ovalamıştım.

İşe gitmekten hem hoşlanıyordum hem hoşlanmıyordum. Temizlik yapmam gereken bir zamanda, arkamdaki tablolar cama yansırken müzenin pencerelerinden dışarı bakardım. Onları kendimle birlikte görmek benim için bir şey ifade ederdi. Daha önceleri, tabloların önemli olacağını hiç düşünmemiştim.

Başkası olmayı öğreniyordum. Yanımda bir kova suyla uzun süre pencerenin önünde dururdum. Yağmurun çimenlerin üstüne yağmasını izlerdim; ilk başta, orada öylece dururken yağmurun yağdığını bile fark etmemiştim.

Kocam beni kurtardığı duygusunu taşıyordu ve birçok bakımdan kurtarmıştı. Kocam bana kendi zihnimdekiler hakkında yazdığımı söyledi. Bunun yakışsız olduğu söylendi bana. Ama ben tablolarda kendimi görüyordum; orada her şeyi görüyordum.

Kocamla evlendikten sonra, evimizi konuklara açmak zorunda kaldım – durmadan. Konuk kabul etmek zorundaydım ve iyi bir ev sahibesi değilim. Önceleri, yeni hayatımdan hoşlandım. Kocam bana pahalı elbiseler aldı, derken daha çok elbise aldı. Hayatımda ilk kez altın taktım. Bir yazı odam –kocam bu adı vermiyordu oraya– ve bana sıcak çay ve kahve getiren biri vardı.

Sorun kocamın kadınların yazı yazamayacağına inanması değildi – benim yazamayacağıma inanmasıydı. Benim hayatta yükselmem onunla evlenmemle, yeni elbiselerim ve mücevherlerimle olmuştu. Doğru, bana verdiği her şeyi gerçekten de istiyordum, ama eğer yazamazsam ölürüm ve o zaman da hayatımı boşa harcamış olurum.

O zaman, kendimi sokakta, müzeye doğru yürüyen biri olarak görüyorum. Pencereden bakıp da kendimi böyle görmek. Deneyime bir girip bir çıkarak.

Ama kendi bedenim ve kendi iskemlem işte burada. İşte bileklerim burada. Çalışma masama oturmuş, bileklerime karşı sevgi duyuyorum. Onlara fazla iş yükledim.

Amerikalı eleştirmenlerin “feminist varoluşçuluk ya da varoluşçu feminizm” örneği olarak tanımladıkları yapıtı, bir sanat müzesinde temizlikçi olarak çalışan Vitória’nın şaşırtıcı öyküsünü aktarıyor. Müzedeki tabloların tozunu almaktan daha fazlasını isteyen ve zengin bir adamla evlenen Vitória, bir yandan kendi sanatsal kimliğini keşfederken, diğer yandan toplum, dostluk, sadakat, evlilik konularını irdeleyen bir serüvene atılıyor.

Uygunsuzluk sınıfsal ve ataerkil yapıda ve sanat çerçevesinde kadına biçilen rol ile bu rolün dışına çıkma olasılıklarını irdeliyor. *The New York Times*’ın, “Birkaç hınzırca farklılıkla *Kendine Ait Bir Oda* niteliğinde,” diye tanımladığı yapıtı, kadının “erkeklerin baktığı bir nesne” olmak yerine “dünyaya kendi gözleriyle bakan biri” olmak özlemini ve bu uğurdaki çabasını dile getiriyor.

#amerikanedebiyatı #feminizm #varoluřçuluk #kimlik #sadakat
#özgürlükarayışı

